

Kärkihanke 3: Nopeutetaan siirtymistä työelämään (AMK)

A) OPISKELIJAVALINTOJEN UUDISTAMINEN

Velvollisuus paikkojen varaamiseen ensimmäistä paikkaa hakeville tuli voimaan syksyllä 2016 alkaneen koulutuksen yhteishaussa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on seurannut paikkojen varaamisen käyttöä ja vaikutusta. Sekä syksyllä 2016 että syksyllä 2017 alkaneen koulutuksen yhteishaussa paikkojen varaamisesta hyötyi noin 250 ensimmäistä paikkaa hakenutta. Kaikissa korkeakouluissa ja valtaosassa hakukohteista paikkoja varataan ensimmäistä paikkaa hakeville niin vähän, että sillä ei ollut vaikutusta valinnan tulokseen.

1. Miten korkeakoulu aikoo järjestää paikkojen varaamisen lisätäkseen ensimmäistä paikkaansa hakevien osuutta opiskelijoiksi valittavista?

2. Onko korkeakoulu kehittänyt opiskelijavalinnan kriteerejä niin, että koulutusalojen sukupuolisegregaatiota voidaan purkaa? Mitä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen liittyviä haasteita korkeakoulu on tunnistanut opiskelijavalinnoissa ja niiden kehittämisessä korkeakoulutasolla ja valtakunnallisesti?

1. Miten korkeakoulu aikoo järjestää paikkojen varaamisen lisätäkseen ensimmäistä paikkaansa hakevien osuutta opiskelijoiksi valittavista?

HAMKissa asetettu ensikertalaisten hakijoiden kiintiö on 80% ja monimuotototeutuksissa 60%. Luonnonvara-alalla ensikertalaisten kiintiö on 70% (myös monimuodot). Kevään 2018 haussa asetettiin jo todistusvalintavaiheessa (ylioppilaat) ensikertalaisten kiintiö. Näin ensikertalaiset huomioitiin paremmin. Aiemmin ensikertalaisten kiintiö asetettiin vasta valintakoevalintavaiheessa.

2. Onko korkeakoulu kehittänyt opiskelijavalinnan kriteerejä niin, että koulutusalojen sukupuolisegregaatiota voidaan purkaa? Mitä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen liittyviä haasteita korkeakoulu on tunnistanut opiskelijavalinnoissa ja niiden kehittämisessä korkeakoulutasolla ja valtakunnallisesti?

Opiskelijavalinnan kriteereissä HAMKissa ei ole huomioitu koulutusalojen sukupuolisegregaatiota. Valintaperusteissa on tekijöitä, jotka ylläpitävät perinteistä sukupuolten roolijakoa, esimerkiksi rakennusmestarikoulutuksessa pisteitä saa rakennusalan työkokemuksesta. Ammattikorkeakoulujen valtakunnallisen valintaperustesuosituksen kautta voitaisiin asiaan vaikuttaa, sillä suositusta noudatetaan melko kattavasti. Todistusvalintojen käyttöönotto ei edistä sukupuolten tasa-arvoa, sillä tytöt menestyvät toisen asteen opinnoissa poikia paremmin. Opiskelijoiden hakeutumiseen nais- tai miesvaltaisille aloille vaikuttaa tapa, jolla korkeakoulut kertovat koulutuksista ja aloista hakijoille sekä se, minkälaista tietoa ja mitä mielikuvia hakijoilla on eri ammateista.

Ammatillisessa opettajakoulutuksessa miesvaltaisen tekniikan ja liikenteen alalle hakee vähemmän henkilöitä kuin muille aloille. Näin ollen sisäänpääsyn edellyttämä pistemäärä on alempi kuin naisvaltaisilla aloilla, joihin on enemmän hakijoita. Kehitämme hakijoiden ohjausta ja edistämme erityisesti tekniikan ja liikenteen alan hakijoiden hakeutumista opettajakoulutukseen, koska heistä on pulaa työmarkkinoilla.

B) TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN JA KORKEA-ASTEEN KOULUTUKSEN VÄLISEN YHTEISTYÖN LISÄÄMINEN

3. Mitä uusia yhteistyökäytäntöjä korkeakoululla on toisen asteen kanssa? Valmisteleeko korkeakoulu uusia yhteistyömalleja toisen asteen kanssa?

HAMK on käynnistänyt väyläopinnot kaikissa koulutusvastuissaan ammatillisen toisen asteen opiskelijoille vuonna 2018. Opiskelijat opiskelevat AMK-opintoja (30 op) osana toisen asteen tutkintoa. Opinnot ovat pääsääntöisesti HAMKin ensimmäisen lukukauden opintoja ja ne ajoittuvat toisen asteen opintojen loppuvaiheeseen. Näin ollen valmistumisen jälkeen nämä opiskelijat voivat jatkaa AMK-tutkinnon suorittamista samassa ryhmässä. Väylä lyhentää puoli vuotta AMK-tutkintojen suorittamista. Ensimmäiset väyläopintoja suorittaneet olivat tekniikan opiskelijoita. Uuden valmisteilla olevan lukiolain pohjalta myös lukiot ovat kiinnostuneita väylän rakentamisesta HAMKiin.

Väyläopintoja tukevia toimenpiteitä:

oOPEKE-hankkeessa (OKM, 8/17 - 12/19) suunniteltiin pilotti opettajankoulutuksen toteuttamiseksi koulutuksen järjestäjien kanssa oppilaitosten toimintaympäristössä, pilotti käynnistyy 2018.

oNOPSA-hankkeessa (ESR, 10/16 - 7/19) rakennetaan väyliä toiselta asteelta ammattikorkeakouluun. Ensimmäiset väyläopintojen opiskelusopimukset on solmittu ja opiskelijat ovat suorittaneet hankkeessa sovittuja opintoja.

oLukioiden opiskelijoille on suunnattu KesäHAMK, Tekniikkaa tekemällä ja kokemalla -viikko toteutuu neljättä kertaa kesällä 2018. Lukiot hyväksyvät viikon yhdeksi luonnontieteen kurssiksi omissa opintosuunnitelmissaan.

C) DIGITAALISET OPPIMISYMPÄRISTÖT, VERKKO-OPETUS-TARJONTA JA DIGITAALINEN KOULUTUSYHTEISTYÖ JA DIGIPEDAGOGINEN OSAAMINEN

4. Onko korkeakoulu käynnistänyt uusia, edellisellä kierroksella raportoimattomia digitaalisten oppimisympäristöjen, korkeakoulujen yhteisen tai vastavuoroisesti järjestetyn opintotarjonnan, yhteisen oppimateriaalituotannon, digipedagogisen osaamisen arvioinnin ja kehittämisen tai avoimen opintotarjonnan kehittämishankkeita?

5. Mitä mahdollisuuksia korkeakoulu on tunnistanut yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi digitaalisessa opetuksessa?

4. HAMK on käynnistänyt keväällä 2018 kolmevuotisen opetuksen digitalisaatioprojektin. Projektissa tuotetaan digitaalista opetusmateriaalia ja moderneja oppimisympäristöjä tukemaan HAMKin strategian 2020 mukaista koulutuksen uudistamista.

HAMKissa on panostettu kokonaisarkkitehtuuriosaamiseen. Palveluväylämalli otetaan käyttöön kesällä 2018 tietojen hallinnassa ja tietojärjestelmäintegraatioissa.

HAMKissa kehitetty HAMKApp helpottaa opiskelijoiden arkea tarjoamalla opiskeluun ja kampuspalveluihin liittyvät tiedot mobiilisti. Moodle-oppimisympäristön saavutettavuutta on parannettu.

HAMK on mukana viiden ammattikorkeakoulun muodostamassa FIVE STARS (Metropolia, Laurea, Haaga-Helia, XAMK ja HAMK) -yhteistyössä. FIVE STARS on käynnistänyt vuonna 2018 muuntokoulutusmallin,

joka vastaa Etelä-Suomen eri toimialojen muuttuviin osaamistarpeisiin. Kukin AMK tuo alustalle oman profiilinsa mukaista osaamista moduuleina. Oppimisalusta on digitaalisuutta ja tekoälyä hyödyntävä.

HAMK on solminut lisäksi XAMK:n kanssa yhteistyösopimuksen, jossa on sovittu vastavuoroisesti järjestettävästä digitaalisesta opintotarjonnasta.

5. HAMK on mukana yhdenvertaisuutta ja saavutettavuutta parantavissa hankkeissa, joissa kehitetään mm. oppituntien nauhoittamista ja materiaalien tekstittämistä (STIVI, ORA, OHO, TUURA, DIGIKAMPUS, CAMPUSONLINE).

D) OPINTOJEN YMPÄRIVUOTISTAMINEN

6. Miten korkeakoulu huolehtii ympärivuotisesta opintotarjonnasta siten, että opiskelija voi suorittaa opintoja joustavasti esimerkiksi kesäopintoina? Kuinka laajasti järjestätte eri aloilla tutkinto-opiskelijoille ajan ja paikan suhteen joustavia opintoja, esimerkiksi verkko-opintoja ja intensiivikursseja?

HAMK on mukana ammattikorkeakoulujen yhteisessä kesälukukausitarjonnassa (Kesälukukausi.fi, jatkossa Campusonline). Lisäksi HAMKilla on omaa kesäopintotarjontaa, jossa opiskelijat tekevät mm. projektiopintoja tutkimusyksiköissä ja suoraan yrityksille. Kansainvälisille opiskelijoille nämä kesäprojektit tarjoavat myös työharjoittelupaikkoja.

OKM:n luonnonvara-alan kärkihankkeessa (Digitalisaatiolla luonnonvarat biotalouteen /luonnonvara-alan korkeakoulutuksen modernisointi korkeakoulujen yhteistyöllä, OKM, 1/17 - 12/19) rakennetaan 12 amkin yhteistarjontaa kaikille luonnonvara-alan opiskelijoille. Yhteinen opintotarjonta keskittyen ajankohtaisiin biotalouden teemoihin on noin 60 op lukuvuosisatasolla. Tarjonta laajentaa opiskelijoiden profiloitumisen mahdollisuuksia. Keväällä 2018 käynnistyi myös OKM:n rahoittama kärkihanke kiertotalouskoulutuksen kehittämiseksi. Hankesuunnitelman mukaan tuodaan 19 ammattikorkeakoulun yhteistyönä valtakunnalliseen tarjontaan yli 200 opintopistettä kiertotalouden eri osa-alueisiin keskittyviä verkkopintoja.

Opettajankoulutuksen 13 opintopisteen kasvatustieteen perusopinnot järjestetään kesäopintoina ja suurin osa opettajaopiskelijoista suorittaa nämä opinnot.

Lisäksi HAMK on solminut verkko-opetustarjontaan perustuvan yhteistyösopimuksen XAMK:n kanssa. Yhteistyö käynnistyy opiskelijatasolla syksyllä 2018 ja lisää mm. opiskelijoiden kielioptiomahdollisuuksia.

E) MUUTA

7. Mitä muita toimenpiteitä on meneillään tai harkitaan työelämään siirtymisen nopeuttamiseksi?

8. Millaisia toimenpiteitä on meneillään aiempien opintojen tai muutoin hankitun osaamisen tunnustamisen parantamiseksi?

7. HAMK käynnistää muuntokoulutuksia työvoimatarpeen tyydyttämiseksi alueellaan. Opinnot perustuvat yhdessä työelämän kanssa sovittuihin koulutussisältöihin (moduulit) ja yhteisiin projekteihin.

Työelämävalmiuksien parantamiseksi on lisätty opiskelijoiden mahdollisuuksia osallistua HAMKin tutkimustoimintaan. Urasuunnittelua ja siihen liittyvää tukea ja ohjausta on lisätty Työuralle -opinnolla sekä -sivustolla.

8. Aiemmin hankitun osaamisen tunnistamista jatketaan mm. seuraavilla toimilla:

oOsaamisen tunnistaminen on osa HAMKin henkilöstön valmennusohjelmaa (HAMK100).

oOsaamisen tunnistamisen -prosessin laadunvarmistusta parannetaan lukuvuoden 2018-2019 aikana käyttöön otettavalla järjestelmällä (dokumentaatio ja läpinäkyvyys).

oPuolustusvoimien ja Suomen Partion kanssa on kehitetty hyväksilukukäytänteitä johtamis- ja muissa koulutuksissa syntyneen osaamisen opinnollistamiseksi.

oAmmatillisessa opettajankoulutuksessa on aloitettu systemaattinen aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen.

oHAMK on mukana valtakunnallisessa asiaa edistävässä Toteemi-hankkeessa.